

© Ventil 21 (2015) 1. Tiskano v Sloveniji.
Vse pravice pridržane.
© Ventil 21 (2015) 1. Printed in Slovenia.
All rights reserved.

Impresum

Internet:
http://www.revija-ventil.si

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31/-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo
in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation
and Mechatronics

Letnik	21	Volume
Letnica	2015	Year
Številka	1	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno
tehniko in fluidne tehnike pri Združenju kovinske industri-
je Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelj:
SDFT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstven-strokovni svet:
prof. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAC, FS Ljubljana
prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Alexander CZINKI, Fachhochschule Aschaffenburg,
ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
prof. dr. Jože DUHOVNİK, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT, je upokojen
izr. prof. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, POCLAIN HYDRAULICS, Žiri
izr. prof. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MENDEZ, University of
Alicante, Španija
doc. dr. Franc MAJDIČ, FS Ljubljana
prof. dr. Hubertus MURRENHOF, RWTH Aachen, ZR Nemčija
prof. dr. Gojko NIKOLIČ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo, Škofja Loka
prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
Janez SKRLEC, inž., Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
prof. dr. Željko ŠITUM, Fakultet strojarstva i brodogradnje
Zagreb, Hrvaška
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
Narobe Studio, d.o.o., Ljubljana

Lektoriranje:
Marjeta HUMAR, prof., Brigita Orel

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
Grafex, d.o.o., Izlake

Tisk:
PRESENT, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
1500 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS).

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Privatizacija

V zadnjih mesecih se je razplamtela prava vojna med zagovorniki in nasprotniki prodaje državnih podjetij. Nastali sta dve listi državljanov, na katerih se podpisujejo tisti za prodajo in tisti proti njej. Pri tem bi bila zanimiva, kar bi bila naloga raziskovalnih novinarjev, analiza posameznih podpisnikov na eni in drugi listi. Že bežen pregled imen podpisnikov da zanimive ugotovitve. Zanimivo je, da so proti prodaji le nekateri politiki, sindikati, odvetniki, zaposleni v državnih podjetjih in predvsem lastniki raznih zasebnih institucij, ki opravljajo storitve za državna podjetja.

Prav gotovo je res, da prodaja premoženja za nikogar ni lahka odločitev. To še posebno velja za Slovence. Od vseh Evropejcev imamo največ stanovanj v svoji lasti in najmanj v najemu. Podobno velja za zemljo, vrtove, vinograde in tudi za gozdove. To pomeni, da imamo zelo radi lastnino in da se od nje ne ločimo, če ni nujno potrebno. Iz tega lahko razumemo tiste, ki so proti prodaji.

Toda pri tem nastopi bistveno vprašanje, ali smo državljani res lastniki državnih podjetij, kot smo na primer svoje njive, gozda ali vrta, ali jih bomo s prodajo izgubili, kot izgubi prodajalec avta, stanovanja ali njive vse pravice do te lastnine.

Ocenjujem, da ta primerjava ni primerna.

Vsa podjetja, ki poslujejo v Sloveniji, so slovenska podjetja ne glede na lastnika in morajo poslovati po naših zakonih in plačevati vse davke in prispevke za zaposlene. Kolikor je znano, do sedaj niso plačevala prispevkov za socialno zavarovanje za zaposlene podjetja, ki so bila v lasti Slovencev. Ni podatka in verjetno ni primera, da bi to v Sloveniji počel tuj lastnik.

S prodajo državnih podjetij ne bomo navadni državljani nič izgubili. Izgubili bodo predvsem politiki, odvetniki in drugi, ki imajo zasebne ustanove in preko političnih ali osebnih zvez opravljajo za državna podjetja svetovanja, analize itd. Vprašanje je, koliko je imel prvi podpisnik proti prodaji državnih podjetij dr. Mencinger s svojim zasebnim podjetjem v zadnjih dvajsetih letih prometa samo z NLB. Ali pa: koliko so imeli s Telekomom prometa nekateri odvetniki itd. Poznane so milijonske študije švicarskih ustanov za Telekom s posredovanjem in zaslužkom g. Peklarja. Te analize v pisni obliki pa so po poročanju slovenskih medijev vredne toliko kot slaba študentska seminarska naloga. Ali celo več: zakaj novinarji ne raziščejo, koliko ima Telekom ljudi na plačilni listi in koliko jih vsak dan tja hodi v službo itd., itd.

Popolnoma razumem mladega politika, ki je na zadnjih volitvah s svojo všečno retoriko prepričal 7 % volivcev, da se zavzema za državna podjetja. Zaveda se, da je sposoben samo za politiko. In če mu slučajno na volitvah ne uspe, se bo po zvezah zaposlil v državnem podjetju. Tudi kot politiku mu je državna lastnina neka materialna garancija za njegovo delovanje.

Vse študije prodanih podjetij v zadnjem desetletju kažejo, da državna podjetja moramo prodati. Analiza desetih slovenskih podjetij, ki so danes v lasti tujih lastnikov, pokaže, da so pred prodajo v državni proračun plačala 25 milijonov evrov prispevkov, danes pa 75 milijonov evrov.

Zanimivo je, da dr. Mencinger na vprašanje novinarja, če pozna slab primer prodaje slovenskega podjetja tujcem, ni znal odgovoriti. Pa ne gre za to, da takšnega primera ne bi bilo, ampak to pomeni, da se on očitno ne zanima za podjetja v tuji lasti. Velika večina teh prodanih podjetij je zelo uspešnih. Naj ponovno navedem nekaj primerov. Slovenska industrija jekla je bila stalno v izgubah, dokler ni bila prodana tujcem. Od takrat naprej poslujejo z dobičkom in večino dobička vlagajo v razvoj. Na Ravnah razvijajo nova orodna jekla, na Jesenicah nova nerjavna jekla in nove dodatne materiale za varjenje. Podobno velja za Hello Saturnus v Ljubljani, bivši Saturnus, ki ni samo eno izmed šestdesetih podjetij mednarodne korporacije Hella lux, ampak je eden izmed štirih razvojnih centrov v tej korporaciji, ki zaposluje številne slovenske inženirje in doktorje znanosti s področja tehnike in naravoslovja. Zelo podobno velja za BSH Nazarje, ki je bilo pred prodajo nemškemu lastniku v velikih težavah, od takrat pa to podjetje niza uspeh za uspehom. Podobno velja še za številna slovenska podjetja, prodana tujim lastnikom.

Iz vsega doživetega v Sloveniji v zadnjih letih v povezavi s privatizacijo je le ena resnična ugotovitev: slovenski nacionalni interes je le osebni interes vplivnih slovenskih posameznikov za njihovo materialno korist.

Janez Tušek